

Haags licht

'Hij voelde zich zacht opgevoerd tot de overtuiging, dat zijn leven, hoe dor en verloren ook, voor hem zelf de enig mogelijke en lonende bestaansvorm was...' – J. van Oudshoorn, *'Willem Mertens' levensspiegel'* (1914)

'Een zoektocht naar de culturele ziel van Den Haag', wat wens ik als Hagenaar meer? De tentoonstelling die het wil zijn heet 'Eilandenrijk'. Te zien in Stroom aan de Hogewal. Ik zag er vroege schilderijen – busabri onder fronsende huizenrij (1992) – van Marcel van Eeden.

Van Eeden mocht zich een zielsverwant kiezen. Dat werd de schrijver J. van Oudshoorn (1876-

1951), die ook getekend heeft en van wie Van Eeden tekst gebruikte bij zijn tekeningen. Een Hagenaar die bijna al z'n werk in Berlijn schreef (hij was diplomaat), de stad waar Marcel van Eeden nu met zoveel succes werkt. Samen met Van Eeden duik ik onder in de Haagse schaduwen, die Willem Mertens begeleiden naar zijn bitter eind. Die schaduwen, weet ik nu, delen ze.

Er is in Den Haag iets met het

licht. Er hangt hier een soort vitrage van wolken over de stad, zegt Van Eeden. Je krijgt een droomachtige sfeer door die sluier.

Haagse kindindrukken zitten overal in z'n werk. De grijstoon in zijn vroege schilderijen en latere tekeningen komt uit het Haagse licht. Hij droomt van 'lege straten uit de jaren twintig waar geen auto's in staan.'

Dat helle, grijze licht – veronderstelt hij – komt voort uit de reflectie van de zee op de wolken, die vervolgens diffuus licht terugkaatst. Hij beschrijft de schaduwen die vallen in de gaten van de portieken. Den Haag, portiekenstad.

Marcel van Eeden deed de Haagse academie, een traditionele opleiding, waar ze hem leerden dat je eerst minstens vijftien jaar moest tekenen voor je mocht schilderen. Dus stopte hij met schilderen en tekende. Nu eindelijk is hij weer voorzichtig begonnen: 'Ik ben aan het schilderen geslagen.'

Komt hiermee ook een eind aan zijn dagelijks tekenlog? Geen zorgen, het besluit dat hij op z'n achtste jaar nam, zijn levensproject, het vastleggen van de tijd voor zijn geboorte (1965) blijft hij trouw.

'Misschien denkt iemand in Arnhem wel: waar hebben die mensen het over, vreselijke stad,' zegt hij. 'Maar je gaat altijd terug.'

www.marcelvaneeden.nl

Marcel van Eeden leest Van Oudshoorn